

ke molitve za naše pokojnike, koji sami sebi ne mogu pomoći, a mi ih možemo osloboditi. Važi i ovdje ona Kristova poruka u priči o milosrdnom Samaritancu (Lk 10,30-37)!

VOTIVNE MISE

Prema sadašnjim propisima imamo preko godine mnogo više »liturgijski slobodnih« dana nego ranije. U mnogim crkvama, vidi-mo, da se iz dana u dan, u takvim slučajevima, služi misa zadnje nedjelje ili »crna«. Dobiva se utisak, da je po srijedi mlitavost i nezainteresiranost te komodnost. Tako ne treba ništa tražiti, ništa misliti. A gdje je tu pojam »žrtve«?!

Nemamo još definitivni novi misal, na živom jeziku, zato se služimo starim. Tamo ima lijepi broj raznih votivnih misa — sa vrlo primjernim i pobudnim molitvama. Time se može vrlo zgodno upozoriti vjernike na potrebu i dužnost brinuti se i osjećati suodgovornost za sve potrebe Crkve i ostalih vjernika, poznatih i nepoznatih. Da se tako razvija smisao općenitosti i kolektivne odgovornosti za sve potrebe Crkve i čitavog čovječanstva. Razumije se, treba uz to nekoliko prigodnih riječi, i uspjeh je osiguran.

Odgajajmo sebe i vjernike u katoličkom ekumenskom i socijalnom duhu!

ALOJZIJE TURK

NAŠE NOVE LITURGIJSKE KNJIGE

Nastala je prava poplava novih liturgijskih knjiga. Jedni smatraju, da je to slika naše liturgijske aktivnosti. Idemo ukorak s ostalim svijetom. Svaki čas nešto novo. Jedni, barem izdavači, se oduševljavaju, a mnogo veći broj, više-manje otkriveno prigovara — negoduje, kritizira...

Zajedničko je mišljenje da sva ta nova izdanja nisu ni praktična, ni jeftina! Misal je čak luksuznog izgleda, i cijene! No, je li to svrsishodno? Skoro svako novo izdanje, pomoćno ili dopunsko, unosi neke varijante čak u ona mjesta, koja bi morala biti apsolutno jednaka (npr.: konsekracija u misalu i knjižici »Obnovljena misa«).

Praktično? — Za svaku misu treba sada spremati čitavu biblioteku. Jeste li promatrali nekog — po prirodi nervoznog i nesnalažljivog — svećenika u takvoj situaciji? Prvo je tu misal. Zatim dodatak s misnim molitvama. U nedjelje je to u prilogu misala, a u obične dane treba tražiti po starom misalu. Najgore je sada s čitanjem Svetog pisma. Neću ovdje raspravljati o adekvatnosti izbora pojedinih »čitanja«, jer to ne ovisi o nama. Ali, kako je mučno tražiti nekada isprekidane retke ili poglavlja!?

U Misalu nema Molitava vjernika, a naročito veliko je bilo razočarenje svih misnika Božjih, jer na Veliki četvrtak nisu mogli naći u tim novim knjigama, tako luksuznim i skupim, propisani »Communicantes«!

A onaj Misal za vjernike («Misna knjiga za narod»)? Nije li bilo potrebno i moguće da se stave unutra i odgovarajuće misne molitve?! Znam da će se odgovoriti, da te molitve treba svećenik glasno moliti, pa nema potrebe, da ih vjernik ima u knjižici. A svi znamo da se drugačije shvati i razumije sadržaj, kada se ima pred sobom i tekst, pogotovu kad se zna da se često nerazgovjetno čita ili pak je akustika takva da je teško razumjeti. A što reći za one koji slabo čuju? Moraju li oni sada nositi sa sobom i novi i stari misal? — Ako žele pratiti misu, moraju. A kako?!

Format. — Mislim ovdje samo na Misnu knjižicu za narod. Kakav je to oblik? Prije liči na neku staromodnu, trgovačku bilježnicu nego na knjižicu za crkvu! Ne možeš je staviti ni u džep, ni u manju žensku tašnu.

Ako tražimo da se vjekovni obred mijenja zbog prilagođavanja sadašnjim uvjetima života, koliko više se mora prilagoditi oblik knjige, koja treba vjerniku biti pratilac u bogoslužju!

U kakvu će svrhu služiti listići iz »Svagdašnjih čitanja«?! Tko će ih moći sačuvati — sve i neoštećene?! — Možda se to izdaje namjerno tako, da se mogu opet izdavati? Da ne nestane posla?!

Jeftinoća. — Cijena novih knjiga? Jesu li opravdana tako skupa izdanja, kad se zna da ona nemaju trajne vrijednosti, — Da li se pomišlja da postoji u našoj zemlji mnogo siromašnih župa, crkava i kapela, koje nemaju ni najpotrebnijeg, i za koje izdatak od 200 ND predstavlja teško opterećenje! Ljudi otkidaju od usta zalogaj da dadnu milostinju. Znamo da crkvu uzdržavaju siromasi, a ne bogataši! Treba, dakle, svakim novčićem raspolagati »s pijetetom« — odgovorno!

Molitvenici i misali se ne kupuju svake sezone nego za duži period. Može li se tvrditi da će sadašnje izdanje biti zaista svrsishodno — i za duže vrijeme?!

Jezik — prijevod. — Liturgija u narodnom, živom jeziku ima za cilj duhovno bogatstvo približiti vjernicima, kako bi iz toga crpili i pouku, i pobudu. Jezik mora biti prilagođen najširem krugu vjernika, i onim običnim — bez visokih škola. Da li je jezik naših liturgijskih knjiga takav?

Time se ne možemo pohvaliti. Ne samo, da vrlo često rečenice ne odgovaraju duhu »govornog« jezika našeg naroda, nego se upotrebljavaju pojedine riječi i glagolski oblici (arhaični aoristi), kojih mnogi ne razumiju. Ako uzmemo u obzir činjencu da sada vjernici ni nemaju cijeli tekst u rukama, onda je jasno kolika šteta nastaje zbog toga.

S mnogih strana dolaze pitanja, zašto je trebalo zamijeniti svuda prihvaćenu i svima razumljivu sadržajnu riječ »USKRS«, s riječju »VAZAM«? Zašto jedanput »Janje«, a drugi put »Jaganjac«?

Vanjski izgled knjiga. — Tko može tvrditi da vanjski izgled naših liturgijskih knjiga odaje na prvi pogled da se radi o bogoslužnoj knjizi?! Veliki novi Misal ima kao ukras glagoljski inicijal. Koliko svećenika uopće poznaje glagoljska slova? Poštivanje staroj umjetnosti, a na Misal je trebalo dati neki izrazitiji znak. Išlo bi to istim troškom.

A novi obrednici? Liče li uopće na trajne, bogoslužne knjige? Prije na neki džepni romančić ili pjesmaricu! Hoćemo li i kod bogoslužnih knjiga skrivati njihov sakralni karakter? Ako su toliki svećenici, ne iz vrhunaravnih pobuda, čak u svojim župskim uredima, samostanima, bogoslovijama i novicijatima posakrivali obilježja svoje pripadnosti svećeništvu i redovništvu, hoćemo sada i bogoslužne knjige »laicizirati«, — Događa se, pogotovu za vrijeme ljetne sezone, da razni svećenici — turisti upadaju u sakristije bez ikakvog svećeničkog obilježja. I žele celebrirati bez kolarra, možda čak u kratkim hlačama. Treba napraviti malo reda! (Cf Mt 10,32-33).

A. TURK

PASTORALNI ZAPIS S MISIJA NAŠIM RADNICIMA U INOZEMSTVU

U BEČU PROCVJETALE TREŠNJE

Wien, Svesvete 1969.

Ne radi se o čudu ni o neobičnoj prirodnoj pojavi. Radi se o nečem što trajno svjedoči o snazi čudesne stvarnosti. O prisutnosti vrhunaravnoga usprkos čestih nenaravnih pojava. O zbiljnosti duha nad razvalinama vremena. O humanom i čovječjem usprkos težnja tolikog čopora divljih nastrojivaca što teže žedu nemira kaljužom brloga infantilnosti.

Govor je o duhu koji traži Počelo Dobra, o srcu što čezne za visovima bezbrižne ljepote, o čovjeku koji ne može bez Milosti!...

Nije rečeno da se suši svako stablo preneseno u tuđinu, da vene svaki cvijet presađen na tuđu livadu, da nestaje svaki život othranjen na propuhu tuđih zaborava.

Stoga je vjerna i istinita riječ da su za Svesvete u Beču procvjetale trešnje i ispunile mirisom osvježenja trg Am Hof, novim bojama ružičastih nada ukrasile Marijinu crkvu od devet kora anđeoskih, osule zapad rujem miline koja zrije, ispunile poljetne duše vidicima zrelosti kroz ozračja čvrstih odluka.

Nek cvate dugo trešnjin cvijet i svjedoči o novom duhu božične radosti kroz rumenilo žrtvovane ljubavi što ispunja trajno duhovski neomeđeni Dan kroz vidike naše u beskraj...

UMJETNOST NAD UMJETNOSTIMA...

Pavlova se riječ ispunja sadržajem kao što se život ispunja usponom. Dvadeset stoljeća svjedoči o istini da ljudski duh traži najveću pažnju i odgoj. Poslanje Crkve ispunja se u neograničenom i svesrdnom praćenju rada za duše.

Zrelost gledanja na zbivanja i ostvarenja dokazujemo i našom dušobrižničkom misijom u Beču. Od skromnih početaka pred četvrt stoljeća pa sve ustrajnije i dalje širile su se potrebe, a proširivale se i mogućnosti. Za (preko) četiri tisuće naših hrvatskih